

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Daniely Zemanové a Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **EVORADO IMPORT, a. s.**, se sídlem nám. 14. října 1307/2, Praha 5, zastoupena Mgr. Milanem Šikolou, advokátem se sídlem Bavlňářská 137, Semily, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha-Nové Město, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2012, čj. 165173/2012-MZE-15111, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 9. 2013, čj. 30 A 113/2012-50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á.**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

[1] Tato kauza se týká zajištění čištění odpadních vod v Dvoře Králové nad Labem. Žalobkyně i Dvůr Králové nad Labem jsou vlastníky provozně souvisejících částí kanalizace - město je vlastníkem veřejné kanalizace, žalobkyně je od poloviny roku 2005 vlastníkem navazující čistírny odpadních vod ve Dvoře Králové nad Labem. Provoz čistírny odpadních vod zajišťuje na základě dodatku č. 1 ze dne 1. 6. 2005 k nájemní

smlouvě a smlouvě o provozování čistírny odpadních vod Dvůr Králové nad Labem společnost WWTP DKNL, s. r. o., od 22. 1. 2013 v likvidaci.

[2] Ve dnech 6. – 8. 2. 2012 přerušila WWTP DKNL na určitou dobu provoz čistírny odpadních vod s odůvodněním, že město Dvůr Králové nad Labem bylo v prodlení s placením ceny za čištění odpadních vod. O této skutečnosti předem informovala jak žalobkyni, tak město Dvůr Králové nad Labem a další orgány. Krajský úřad Královéhradeckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) v reakci na to zahájil správní řízení se žalobkyní. Rozhodnutím ze dne 5. 6. 2012, čj. 2185/ZP/2012-35 jí uložil pokutu ve výši 150.000 Kč, neboť žalobkyně spáchala správní delikt podle § 33 odst. 1 písm. c) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“). Správního deliktu se žalobkyně měla dopustit tím, že jako vlastník čistírny odpadních vod ve Dvoře Králové nad Labem nezajistila ve dnech 6. 2. (od 6:00 do 22:00 hod), 7. 2. (od 4:00 do 18:00 hod a od 21:00 do 24:00 hod) a 8. 2. 2012 (od 0:00 do 18:15 hod) bezpečné a plynulé provozování čistírny odpadních vod, neboť v této době došlo s jejím vědomím na čistírně odpadních vod k nedovolenému přerušení čištění odpadních vod z kanalizačního systému města Dvůr Králové nad Labem.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. O odvolání rozhodl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví, kterým rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Žalobkyně proto podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud jí rozsudkem označeným v záhlaví zamítl.

[4] V řízení o žalobě řešil krajský soud jednak otázku, zda lze skutečnost, že žalobkyně uzavřela smlouvu o nájmu a o provozování čistírny s WWTP DKNL, považovat za dostatečné splnění její povinnosti zajistit bezpečné a plynulé provozování čistírny odpadních vod, jednak otázku, zda přerušení čištění odpadních vod provozovatelem bylo zákonné, resp. zda okolnosti, které žalobkyně tvrdila, vylučovaly protiprávnost jejího jednání. Dospěl k závěru, že uzavřením nájemní smlouvy s WWTP DKNL nedošlo k přenesení veřejnoprávní povinnosti žalobkyně zajistit bezpečné a plynulé provozování čistírny odpadních vod a tím ani její odpovědnosti za porušení této povinnosti. Sama žalobkyně navíc neprokázala, ba ani netvrdila jakékoliv okolnosti, které by nasvědčovaly tomu, že vynaložila veškeré úsilí, aby k porušení uvedené povinnosti nedošlo (§ 34 zákona o vodovodech a kanalizacích). K druhé otázce krajský soud konstatoval, že mezi vlastníky provozně souvisejících částí kanalizace (tj. město Dvůr Králové nad Labem a žalobkyní) nedošlo ke konkrétnímu sjednání ceny za čištění odpadních vod. O výši této ceny se ostatně dosud vedou soudní spory před civilními soudy. Ze všech těchto důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žaloba byla nedůvodná.

II.

Stručné shrnutí argumentů v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) s názorem krajského soudu nesouhlasila a rozsudek napadla včasnou kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka trvá na tom, že svou povinnost zajistit plynulé a bezpečné provozování čistírny odpadních vod neporušila; tuto povinnost měla společnost WWTP DKNL.

pokračování

Současně stěžovatelka tvrdí, že přerušení přebírání odpadních vod k čištění ze strany WWTP DKNL bylo zcela oprávněným a zákonným postupem.

[6] V kasační stížnosti stěžovatelka po shrnutí skutkového stavu a dosavadního průběhu řízení (body I. až III. a část bodu IV. kasační stížnosti) namítá celkem tři okruhy námitek. První okruh námitek se týká samotného závěru krajského soudu o tom, že stěžovatelka byla plně odpovědná za vytýkaný správní delikt. Stěžovatelka naproti tomu nadále trvá na svém názoru, že odpovědnost za uvedený správní delikt nenese. Povinnost zajistit plynulé a bezpečné provozování čistírny odpadních vod tak, jak požaduje § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích, zcela splnila tím, že provoz čistírny smluvně svěřila třetímu subjektu, který měl k této činnosti na rozdíl od stěžovatelky řádné povolení a odborný personál. Stěžovatelka tudíž nemohla provoz čistírny zajistit sama a neměla ani možnost, jak zabránit přerušení čištění odpadních vod, a to ani v situaci, kdy o úmyslu WWTP DKNL přerušit čištění věděla předem. Správní orgány ani soud přitom neuvedly, kterýmžto způsobem tak měla stěžovatelka učinit. Pokud správní orgány uvedly možnost vypovězení smlouvy o provozování čistírny, k tomu stěžovatelka uvedla, že toto prakticky nebylo vzhledem k délce výpovědní lhůty možné (3 měsíce), neboť o úmyslu WWTP DKNL přerušit provoz čistírny se dozvěděla necelý měsíc předem. Nehledě na to, vyhledání jiného způsobilého subjektu k této činnosti a uzavření nové smlouvy by jistě představovalo větší časové nároky.

[7] V této souvislosti stěžovatelka také poukázala na skutečnost, že úmysl WWTP DKNL přerušit provoz čistírny byl s dostatečným předstihem nepochybně znám i dotčeným správním orgánům působícím na úseku státní správy vodního hospodářství. Tyto orgány však k zabránění přerušení provozu čistírny nečinily žádná opatření, přestože jsou nadány mnohem většími pravomocemi než sama stěžovatelka, např. možností nařídit povinnost veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích. Nebylo-li v možnostech správních orgánů zamezit WWTP DKNL přerušení čištění odpadních vod, tím spíše to nebylo v možnostech stěžovatelky. Stěžovatelka je přesvědčena, že se předmětného deliktu nemohla dopustit. Domnívá se, že krajský soud tuto otázku posoudil nesprávně, skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisu a rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné.

[8] Druhý okruh kasačních námitek se vztahuje k otázce dostatečné určitosti stanovené ceny za čištění odpadních vod. Stěžovatelka tvrdí, že pokud rozhodnutí žalovaného stanovilo, že cena stočného má být stanovena v souladu s platnými cenovými předpisy, byla tato cena stanovena dostatečně určitě. K tomu stěžovatelka uvádí, že dle § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, jde o cenu, která podléhá regulaci, tj. její výpočet se stanoví závazným způsobem jako součet ekonomicky oprávněných nákladů, zisku, případně daní a cel. Tak dle stěžovatelky tuto cenu stanovil i žalovaný v rozhodnutí ze dne 17. 9. 2007. Stěžovatelka též odkazuje na praxi, kdy je cena stočného obvykle stanovována jednostranně výpočtem provedeným provozovatelem, nikoliv dohodou smluvních stran. Stěžovatelka upozorňuje, že text rozhodnutí žalovaného o úpravě vzájemných práv a povinností vlastníků provozně souvisejících částí kanalizace odkazuje na opatření obecné povahy, které přímo upravuje postup pro kalkulaci stočného. V tomto směru stěžovatelka nemá pochyb o tom, že cena za čištění odpadních vod (a povinnost

města Dvůr Králové nad Labem jí hradit) byla pravomocně stanovena dostatečně určitě. Pokud jde o splatnost ceny, i ta může být sjednána, není-li však tomu tak, uplatní se dle stěžovatelky lhůta dle § 340 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, tj. bez zbytečného odkladu poté, kdy je dlužník o zaplacení ceny požádán věřitelem. Stěžovatelka zastává názor, že v projednávané věci se tak dělo vystavováním faktur WWTP DKNL městu Dvůr Králové nad Labem (*v kasační stížnosti sice stěžovatelka uvádí, že faktury vystavovala ona, z předložených spisů však vyplývá, že jako dodavatel služeb byla vždy uvedena WWTP DKNL – pozn. NSS*). Jelikož město tyto faktury nikdy nehradilo, dostalo se dle názoru stěžovatelky do prodlení s úhradou ceny za čištění odpadních vod. Na základě toho se stěžovatelka domnívá, že byly naplněny zákonné podmínky, za nichž byl provozovatel čistírny odpadních vod oprávněn přerušit přebírání odpadních vod z městské kanalizace. I tuto otázku krajský soud dle stěžovatelky posoudil nesprávně.

[9] V posledním, třetím okruhu námitek stěžovatelka setrvává na svém názoru, že předběžné opatření ze dne 9. 11. 2005, v němž byla stanovena povinnost městu Dvůr Králové nad Labem platit měsíční zálohy původnímu vlastníku čistírny (TIBA, a. s.) v konkrétní výši, bylo vydáno v jiném řízení, než rozhodnutí vodoprávního orgánu ze dne 22. 9. 2006. O tom dle stěžovatelky svědčí jednak odlišné číslo jednací, pod kterým byla rozhodnutí vydána, jednak odlišní účastníci řízení (v jednom řízení původní vlastník čistírny, v druhém stěžovatelka). Stěžovatelka z této skutečnosti dovozuje, že předběžné opatření dosud účinnosti nepozbylo a město Dvůr Králové nad Labem je jím nadále vázáno. Stanovená částka měsíčních záloh však nepokrývá cenu za poskytovanou službu – čištění odpadních vod – ale je plněním, jehož oprávněným příjemcem je stěžovatelka (na základě smlouvy o postoupení pohledávek s TIBA, a. s.).

[10] Ze všech těchto důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 23. 1. 2014 pouze uvedl, že trvá na právním názoru uvedeném ve svém rozhodnutí napadeném žalobou a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Právní názor Nejvyššího správního soudu

[12] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž se musí zabývat i bez návrhu.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Mezi účastníky řízení není sporné, že došlo k přerušení čištění odpadních vod ze strany WWTP DKNL. V dané věci je naopak spornou otázkou, zda byla za přerušení přebírání odpadních vod k čištění provozovatelem čistírny odpadních vod odpovědná stěžovatelka, podle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, a mohla-li se tak dopustit správního deliktu dle § 33 odst. 1 písm. c) cit. zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2013 [dnes § 33 odst. 2 písm. d) téhož zákona; kasační námitka dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.]. Předmětem sporu v této věci není a nemůže být otázka, zda se

pokračování

správního deliktu dopustila WWTP DKNL. Stěžovatelka se mohla bránit jen proti zkrácení svých veřejných subjektivních práv, nikoliv veřejných subjektivních práv někoho jiného (viz § 65 s. ř. s.).

[15] Z předložených spisů vyplynuly následující pro věc rozhodné skutečnosti. Dne 29. 4. 2005 uzavřely společnost TIBA, a. s., jakožto vlastník a pronajímatel čistírny odpadních vod, a společnost WAIPAHU, s. r. o. (později přejmenovaná na WWTP DKNL, s. r. o.), jakožto nájemce, nájemní smlouvu a smlouvu o provozování čistírny odpadních vod Dvůr Králové nad Labem. Společnost TIBA do té doby čistírnu odpadních vod i provozovala. Paralelně probíhala obchodní jednání TIBA se stěžovatelkou o prodeji nemovitostí, včetně čistírny odpadních vod. K uzavření kupní smlouvy se stěžovatelkou došlo dle dodatku č. 1 k uvedeným smlouvám 1. 6. 2005. Společnost WAIPAHU, která byla od 29. 7. 2005 v obchodním rejstříku zapsána pod firmou WWTP DKNL, s. r. o., a která je od 22. 1. 2013 v likvidaci, se dne 13. 5. 2005 stala provozovatelem dané čistírny odpadních vod.

[16] Od roku 2005 probíhala řada správních sporů, které řešily uspořádání vzájemných práv a povinností vlastníků provozně souvisejících částí kanalizace dle § 8 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích, tedy na jedné straně města Dvůr Králové nad Labem, na straně druhé společnosti TIBA a později stěžovatelky, jako vlastníka čistírny odpadních vod. Tato správní řízení, v nichž se řešila rovněž částka, kterou má město platit stěžovatelce za převzaté odpadní vody, pokračují v řízení před civilními soudy podle části páté občanského soudního řádu. Žalovaný stěžovatelce těmito rozhodnutími rovněž stanovil kromě jiného povinnost přebírat odpadní vody a za určitých podmínek právo přerušit nebo omezit přebírání odpadních vod k čištění, a to buď po předchozím upozornění (v případech plánovaných oprav, udržovacích a revizních prací, nebo v případě prodloužení odběratele s placením podle sjednaného způsobu úhrady stočného po dobu delší než 60 dnů) nebo bez něj (živelní pohromy, havárie, apod.).

[17] K právnímu rámci celé věci Nejvyšší správní soud uvádí následující.

[18] Práva a povinnosti osob, které se jakkoliv podílejí na provozu vodovodů nebo kanalizací, upravuje zákon 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích v rozhodném znění, tj. znění účinném do 31. 12. 2013, v hlavě II. Rozlišuje přitom, zda se jedná o jejich stavebníka, vlastníka nebo provozovatele pro případy, kdy nejde o tutéž osobu, a dále též odběratele poskytované služby či jiné právnické nebo podnikající fyzické osoby. To je důsledkem procesu privatizace vodovodů a kanalizací ze začátku devadesátých let dvacátého století, kdy se vodovody a kanalizace dostaly do vlastnictví více subjektů; kromě obcí i soukromých subjektů, a bylo potřeba na tuto situaci reagovat zákonem. Odpovídajícím způsobem upravil zákonodárce i odpovědnost za porušení jednotlivých povinností uvedených subjektů. Části přestupků nebo správních deliktů se proto může dopustit jen vlastník, další části vlastníci i provozovatel, jiné části zase jen provozovatel atd.

[19] Práva a povinnosti vlastníků kanalizace (dle § 2 odst. 2 cit. zákona pod pojem *kanalizace* spadá též čistírna odpadních vod) upravuje cit. zákon v § 8. Podle § 8 odst. 1 tohoto zákona platí, že *[v]lastník vodovodu nebo kanalizace je povinen zajistit jejich plynulý a*

bezpečné provozování. Provozováním ve smyslu zákona o vodovodech a kanalizacích se rozumí souhrn činností, kterými se zajišťuje dodávka pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod. Rozumí se jím zejména dodržování technologických postupů při odběru, úpravě a dopravě pitné vody včetně manipulací, odvádění, čištění a vypouštění odpadních vod, dodržování provozních nebo manipulačních řádů, kanalizačního řádu, vedení provozní dokumentace, provozní a fakturační měření, dohled nad provozuschopností vodovodů a kanalizací, příprava podkladů pro výpočet ceny pro vodné a stočné a další související činnosti; není jím správa vodovodů a kanalizací ani jejich rozvoj. (§ 2 odst. 3 cit. zákona). Ustanovení § 8 odst. 2 cit. zákona umožňuje dále vlastníku kanalizace uzavřít smlouvu o provozování kanalizace s provozovatelem, což je i případ v nyní posuzované věci.

[20] Porušení povinnosti dle § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích právnickou osobou je dle § 33 odst. 1 písm. c) cit. zákona správním deliktem, pro tento případ stanoví zákon sankci ve formě pokuty až do výše 500.000 Kč [§ 33 odst. 9 písm. d)]. Skutková podstata tohoto správního deliktu leží v tom, že vlastník nezajistí plynulé a bezpečné provozování vodovodu nebo kanalizace. Odpovědnost vlastníka za tento správní delikt je s ohledem na veřejný zájem na plynulém a bezpečném provozování kanalizací konstruována jako odpovědnost objektivní, tj. nezkoumá se skutečné zavinění vlastníka. Zákonodárce však v § 34 odst. 1 cit. zákona připustil možnost liberace z této odpovědnosti, pokud je vlastníkem právnická osoba. Podle tohoto ustanovení *[p]rávnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.*

[21] Práva a povinnosti provozovatele kanalizace, jímž může být i osoba odlišná od vlastníka kanalizace (zde WWTP DKNL), jsou stanoveny v § 9 zákona o vodovodech a kanalizacích. Podle § 9 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích má provozovatel povinnost *provozovat vodovod nebo kanalizaci v souladu s právními předpisy, kanalizačním řádem, podmínkami stanovenými pro tento provoz rozhodnutími správních úřadů a v souladu se smlouvou uzavřenou podle § 8 odst. 2.* Přerušit dodávky vody bez předchozího upozornění může jen v případech vyjmenovaných v 9 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích (živelná pohroma, havárie vodovodu, vodovodní přípojky, možné ohrožení zdraví lidí nebo majetku). V ostatních případech musí provozovatel přerušení nebo omezení dodávek vody nebo čištění vody předem oznámit odběrateli ve stanovených lhůtách (srov. § 9 odst. 6 a 7 cit. zákona). Oznamovací povinnost má zajistit možnost na nastalou situaci reagovat opatřeními ze strany státních orgánů (např. uložením povinnosti veřejné služby podle § 22), a tím předcházet hrozícím škodám na životním prostředí, příp. na zdraví či životech obyvatelstva, apod. Všechna práva a povinnosti provozovatele kanalizace se vztahují na jejího vlastníka, *jestliže vlastník provozuje kanalizaci svým jménem a na vlastní odpovědnost (§ 8 odst. 2 druhá věta cit. zákona).*

[22] Stěžovatelka tvrdí, že se své odpovědnosti za plynulé a bezpečné provozování kanalizace zbavila tím, že provoz čistírny svěřila svému smluvnímu partnerovi, WWTP DKNL. Krajský soud k této námitce uvedl, že předmětem nájemní smlouvy a smlouvy o provozování čistírny byl toliko soukromoprávní vztah mezi těmito subjekty. Jejich vzájemné vztahy se tudíž řídí právem soukromým. Vzhledem k tomu, že hodnoty chráněné zákonem o vodovodech a kanalizacích jsou tímto zákonem výslovně označeny za veřejný zájem, stanovil cit. zákon též zvláštní režim odpovědnosti za veřejnoprávní závazky těchto subjektů vůči státu. V případě stěžovatelky jde o regulaci její činnosti

pokračování

s ohledem na veřejný zájem chránit životní prostředí zajištěním jakosti a zdravotní nezávadnosti vodních zdrojů. „Plnění veřejnoprávní povinnosti [stěžovatelky] stanovené v ustanovení § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích přitom nemůže být nijak popřeno obsahem soukromoprávních závazkových vztahů s dalšími subjekty“ a tímto způsobem nemůže být dle krajského soudu ani přenesena odpovědnost za porušení veřejnoprávních povinností na jiné subjekty. Nesplnění smluvních závazků provozovatele, včetně povinnosti zajistit plynulé a bezpečné provozování čistírny, může mít dopad v soukromoprávní rovině (vztah provozovatel – vlastník), nikoliv v řízení o správním deliktu vlastníka (viz závěr posledního odstavce na s. 8 a začátku s. 9 napadeného rozsudku).

[23] Nejvyšší správní soud se se závěrem krajského soudu naprosto ztotožňuje. Úmysl zákonodárce učinit vlastníka kanalizace odpovědného za zajištění jejího plynulého a bezpečného provozování je jednoznačně zřejmý z již tolikrát citovaného § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích. Pokud je vlastníkem kanalizace subjekt, který nesplňuje podmínky oprávnění k jejímu provozování (§ 6 zákona o vodovodech a kanalizacích), je oprávněn si k tomu účelu na základě smlouvy o provozování zajistit jiný subjekt (§ 8 odst. 2 cit. zákona).

[24] Platná právní úprava postihu porušování právních povinností právnickou osobou je založena na odpovědnosti právnické osoby za správní delikt. Rozumí se jím protiprávní jednání právnické osoby, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, které ukládá správní úřad (orgán) sankci stanovenou zákonem. Subjektem odpovědnosti (odpovědná osoba) je právnická osoba jako celek. Obdobně, jak je tomu u většiny správních deliktů (s výjimkou především přestupků), i v případě správní sankce podle ustanovení § 33 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích se jedná o objektivní odpovědnost (odpovědnost za protiprávní jednání bez podmínky zavinění). Je tomu tak z praktických důvodů. Zjišťování a dokazování zavinění v situacích, kdy porušení povinností je často výsledkem činnosti řady jednotlivců, tak jak to ostatně zmiňuje i sama stěžovatelka, by totiž bylo velmi obtížné a zdlouhavé. Právní úprava správních deliktů podle zákona o vodovodech a kanalizacích je založena na objektivní odpovědnosti (označované také jako „odpovědnost za výsledek“), na rozdíl např. od odpovědnosti podle trestního zákona.

[25] Obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu právnické osoby tedy není zavinění. K vyvození odpovědnosti postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem (k bodům [23] až [24] srov. podrobněji Hendrych, D., a kolektiv, Správní právo, 7. vydání, C.H.Beck, Praha 2009, s. 448 až 451).

[26] Delikt ní způsobilost stěžovatelky vznikla jejím zapsáním do obchodního rejstříku. Předmětem jejího podnikání je od roku 2010 pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb spojených s pronájmem, a dále výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Z uvedeného plyne, že v oboru vodního hospodářství či provozování kanalizací primárně nepodniká a nedisponuje ani povolením k provozování kanalizace, jak jej vyžaduje zákon (tím disponuje WWTP DKNL). Předmětem příjmů z podnikatelské činnosti stěžovatelky v souvislosti s čistírnou odpadních vod je tak čistě úplata za pronájem čistírny od WWTP

DKNL. Pokud se stěžovatelka rozhodla v rámci své podnikatelské činnosti pronajímat prostory, jejichž provoz je zvlášť regulován veřejnoprávními normami, je vynucování plnění stanovených veřejnoprávních povinností součástí jejího podnikatelského rizika. O to víc bylo na ní, aby si vztahy se smluvním provozovatelem upravila ve smlouvě o provozování tak, aby byla schopna svým jasně daným veřejnoprávním povinnostem dostát.

[27] Pokud by stěžovatelka ve smyslu § 34 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích prokázala, že ani přes veškeré úsilí, které bylo možné po ní požadovat, se porušení povinnosti nepodařilo zabránit, bylo by možné zprostit jí odpovědnosti právě na základě tohoto liberačního důvodu. Z níže uvedených důvodů nicméně důvody pro liberaci nejsou dány.

[28] Skutková podstata vytykaného deliktu spočívá v nezajištění plynulého a bezpečného provozování kanalizace. Samotné uzavření smlouvy o nájmu a smlouvy o provozování čistírny odpadních vod není a nemůže být důvodem, který by stěžovatelku zbavil veřejnoprávní odpovědnosti za porušení zákona o vodovodech a kanalizacích, a to ani v případě, pokud by k porušení došlo v důsledku porušení povinnosti jejího smluvního partnera (srov. k tomu obecně již rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 9. 1994, čj. 6 A 197/93-18).

[29] Ostatně ani obsah smluv nenapovídá, že by stěžovatelka učinila vše, co by bylo možné po ní požadovat (viz shora cit. § 34 odst. 1), aby k porušení zákona nedošlo. Z obsahu smluv vyplývá, že účelem nájmu je využívání předmětu nájmu k podnikání WWTP DKNL v čištění odpadních vod. Právem stěžovatelky je dle této smlouvy jednak právo na zaplacení nájemného, jednak vyžadovat po nájemci řádné užívání předmětu nájmu k jejímu účelu a udržování předmětu nájmu ve způsobilém a provozuschopném stavu. Povinností nájemce je hradit nájemné a dále též užívat předmět nájmu řádně a ke sjednanému účelu, provádět pravidelnou údržbu a kontrolu, dodržovat provozní předpisy, atd. Obě smluvní strany mají právo tuto smlouvu písemně vypovědět z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu s tím, že výpovědní lhůta je 3 měsíce. Nájem může být ukončen též dohodou nebo okamžitým odstoupením od smlouvy ze strany pronajímatele v případě závažného porušení povinností nájemce. Za takové porušení se považuje zejména neplnění povinností sjednaných ve smlouvě.

[30] Smlouva naproti tomu žádným způsobem neřeší, jak má stěžovatelka efektivně a zejména operativně reagovat v případech, kdy by hrozilo porušení jejích veřejnoprávních povinností dle zákona o vodovodech a kanalizacích (např. nezohlednění velmi krátkých lhůt v § 9 odst. 7 zákona o vodovodech a kanalizacích, v nichž je provozovatel povinen oznámit odběrateli přerušení nebo omezení dodávek vody nebo odvádění odpadních vod, absence vyhrazení si práva na zajištění čištění odpadních vod jiným provozovatelem, smluvní pokuta za nedodržení smluvních povinností, apod.). Z tohoto důvodu je proto třeba dospět k závěru, že stěžovatelka neučinila naprosto žádné kroky k zajištění plynulého a bezpečného provozu kanalizace.

[31] Stěžovatelka po celou dobu řízení pouze tvrdila, že za veškeré úsilí, které bylo možné po ní dle § 34 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích požadovat, je nutno považovat smluvní svěřením provozování čistírny společnosti WWTP DKNL. Jiné

pokračování

skutečnosti, které by prokazovaly její další kroky vedoucí k tomu, aby nedošlo k přerušení čištění odpadních vod, stěžovatelka netvrdila, a tyto nevyplývají ani z předložených spisů. Naopak, stěžovatelka zastává názor, že WWTP DKNL přerušil, resp. omezil provoz čistírny zcela v souladu se zákonem, a to proto, že město mu neplatilo řádně a včas náklady na čištění vod. Stěžovatelka dokonce neprokázala ani to, že by vynaložila alespoň *nějaké* úsilí, tj. nepokusila se uzavřít s provozovatelem smlouvu, která by stěžovateli umožnila efektivně reagovat na provozovatelova pochybení, nesnažila se ani z vlastní iniciativy kontaktovat příslušné správní orgány a hrozící situaci řešit.

[32] Stěžovatelka navíc od počátku směšuje dvě různé veřejnoprávní povinnosti. Na jedné straně je to její povinnost dle § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích, na straně druhé povinnost WWTP DKNL dle § 9 odst. 1 cit. zákona, resp. výjimku z této povinnosti podle § 9 odst. 6 písm. g) cit. zákona. Provozovatel kanalizace má dle těchto ustanovení taktéž zákonem stanovenou povinnost určitým způsobem kanalizaci provozovat. Současně však zákonodárce upravil i jeho oprávnění tuto povinnost nedodržet, tj. omezit nebo přerušit provozování kanalizace z taxativně daných důvodů. Mimo jiné též tehdy, není-li mu za tuto službu řádně a včas placeno odběratelem. Nedodržení povinnosti provozovatele dle § 9 odst. 1 cit. zákona je sankcionováno pokutou až do výše 1.000.000 Kč [§ 33 odst. 9 písm. e) cit. zákona], tj. mnohem přísněji, než porušení povinnosti vlastníkem.

[33] Nedodržení povinnosti provozovatele není předmětem tohoto řízení, ač právě pochybením provozovatele stěžovatelka omlouvá své jednání. Zdejší soud znovu opakuje, že předmětem řízení o kasační stížnosti je pouze a jen otázka vzniku odpovědnosti stěžovatelky za přerušení čištění odpadních vod ve Dvoře Králové nad Labem. Právní odpovědnost nepochybně vznikla. Nezákonnost závěru krajského soudu o odpovědnosti stěžovatelky za vytýkaný správní delikt nemůže spočívat ani v tvrzení stěžovatelky, že správní orgány, potažmo soud, neuvedly, které konkrétní úsilí měla vynaložit. Soud opakuje, že stěžovatelka netvrdila úsilí žádné, a to ani formální. Pro příklady toho, co stěžovatelka učinit mohla, ovšem neučinila, srov. bod [31] shora. Soud v žádném případě nepředjímá, že by snad v bodě [31] uvedené kroky odpovídaly „veškerému úsilí“, aby k porušení veřejnoprávní povinnosti nedošlo; vedle formálních úkonů typu efektivní smlouvy by k tomu jistě musely přistoupit i další reálné kroky stěžovatelky, směřující k předejití nebo bezodkladnému odvrácení protiprávního stavu. Protože nic takového se v této věci nestalo, je zbytečné, aby soud vedl tímto směrem další úvahy.

[34] Podle názoru Nejvyššího správního soudu krajský soud posoudil právní otázku správně. Stejně tak je výrok rozhodnutí krajského soudu srozumitelný a přezkoumatelným způsobem odůvodněn. Kasační námitky jsou proto nedůvodné.

[35] Krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku též zabýval otázkou, zda přerušení provozu čistírny odpadních vod WWTP DKNL bylo oprávněné. Zdejší soud k tomu uvádí, že tato otázka je relevantní především pro případné posouzení správní odpovědnosti provozovatele, nikoliv pro posouzení odpovědnosti stěžovatelky jako vlastníka. Nicméně je pravdou, že pokud by se přerušení provozu čistírny ze strany

provozovatele ukázalo jako oprávněné, souladné se zákonem, nemohla by být postižena ani stěžovatelka. Právě tímto směrem jdou další kasační námitky stěžovatelky.

[36] Zdejší soud k námitce oprávněnosti přerušení čistírny odpadních vod uvádí následující.

[37] V dané věci je otázka stanovení ceny za čištění odpadních vod předmětem sporu mezi stěžovatelkou a městem Dvůr Králové nad Labem. Tuto otázku opakovaně řešilo ve správním řízení žalované Ministerstvo zemědělství, s jeho závěry se však stěžovatelka neztotožnila. Otázka ceny za čištění odpadních vod je nyní posuzována civilními soudy v řízení podle části páté občanského soudního řádu. Tuto otázku nemohou namísto civilních soudů rozřešit soudy správní.

[38] Podle § 9 odst. 6 písm. g) zákona o vodovodech a kanalizacích provozovatel je oprávněn přerušit nebo omezit dodávku vody a odvádění odpadních vod do doby, než pomine důvod přerušení nebo omezení, *v případě prodlení odběratele s placením podle sjednaného způsobu úhrady vodného nebo stočného po dobu delší než 30 dnů*.

[39] V daném případě není sporné, že odběratel, město Dvůr Králové nad Labem, platil provozovateli částku ve výši 1.673.000 Kč měsíčně. S výší této částky stěžovatelka ani společnost WWTP DKNL jako provozovatel nesouhlasily. Jak již bylo uvedeno, otázka, kolik má cena činit, je nyní předmětem soudního sporu před civilními soudy. V každém případě není možné, a je v rozporu s veřejnými hodnotami chráněnými zákonem o vodovodech a kanalizacích, aby tento spor byl jednostranně řešen vlastníkem či provozovatelem, a to tak, že provozovatel si vynucuje určitá další plnění přerušením provozu čistírny odpadních vod. Zákon umožňuje přerušit provoz jen v situacích, kdy se odběratel dostane do prodlení s placením, nikoliv rovněž v situacích, kdy je neshoda mezi odběratelem a provozovatelem na tom, kolik ona cena vlastně činí. Tento závěr se může stěžovatelce jevit přísný. Je však nutno upozornit, že úsek vodovodů a kanalizací s ohledem na své dopady na životní prostředí a zdraví je otázkou veřejného zájmu (§ 1 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích), a jako takový je předmětem zvýšené veřejnoprávní regulace.

[40] I tato námitka je proto nedůvodná.

IV.

Závěr a náklady řízení

[41] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl jako nedůvodnou.

[42] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly, proto mu zdejší soud náklady řízení nepřiznal.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu